

การทำเหมือง

แหล่งลานแร่ทองคำห้วยหลวงเป็นที่รู้จักกันมานาน ราษฎรในแถบนั้นได้ทำเหมืองกันเป็นระยะ ๆ มากกว่า ๑๐๐ ปี ด้วยวิธีการขุดและร่อนแร่ด้วยเสียง กล่าวกันว่าได้เคยมีบริษัทต่างประเทศ และในประเทศพยายามที่จะเปิดทำเหมืองทองแห่งนี้ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของแร่ไม่อยู่ในเกณฑ์เชิงพาณิชย์

แหล่งแร่ทองคำห้วยบงงามและโป่งซอน บ้านยาโน ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
(พงศศักดิ์ วิชิต และวิชัย ก๊กเจริญทรัพย์, ๒๕๒๓)

ที่ตั้ง

ห้วยบงงาม พิกัด ๘๒๓, ๒๔๖, ห้วยโป่งซอน ๘๑๓, ๒๔๓ แผนที่ระหว่าง ๔๕๔๔ II แผ่นอำเภอแม่จัน บริเวณที่พบแร่ นับห่างจากตัวอำเภอแม่จันไปทาง ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ระยะทาง ๘.๕ กิโลเมตร ห้วยบงงามและห้วยโป่งซอนเป็นห้วยเดียวกัน ชื่อที่เรียกแตกต่างกันออกไปตามสถานที่ที่พบ

ทางเข้าสู่แหล่งแร่

เดินทางจากอำเภอแม่จัน ไปตามเส้นทางสายแม่จัน-บ้านห้วยมะหินปูน ประมาณ ๘ กิโลเมตร ก็จะถึงบ้านห้วยยาโน จากบ้านห้วยยาโนอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร ก็จะถึงห้วยโป่งซอน สำหรับบริเวณห้วยบงงาม การเข้าทางห้วยโป่งซอนไม่สะดวก อาจเดินทางต่อไปอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร แล้วจึงเดินขึ้นไปตามสันเขาทางซีกด้านตะวันตก ของห้วยโป่งซอน อีกประมาณ ๑ กิโลเมตร จึงจะถึงแหล่งแร่

ธรณีวิทยาแหล่งแร่

หินบริเวณโดยทั่วไปเป็นหินแกรนิตเนื้อดอกชนิดไมกาดำ (Porphyritic biotite granite) โดยตลอด บริเวณทั้งสองเป็นบริเวณที่มีแร่ดีบุก โดยเฉพาะห้วยบงงาม ซึ่งเป็นบริเวณขุนห้วยของห้วยโป่งซอน อยู่ในหุบแอ่งเขากำสั่งอยู่ในระหว่างที่จะดำเนินการทำเหมืองแร่ดีบุก ในบริเวณนี้เอง สมัยก่อนราษฎรที่เข้าไปทำการขุดหาแร่ดีบุก ได้พบทองจากการเสียงแร่ดีบุกด้วย ส่วนบริเวณห้วยโป่งซอน พบทอง ๑ กะล็ดจากการเสียงแร่ จากดิน-ทราย ตามท้องห้วย ปริมาตร ๔ ลิตร จากการเสียงทดสอบดูตามลำห้วยอีกหลายบริเวณ ยังไม่ปรากฏพบทองคำ ส่วนใหญ่เป็นแร่ดีบุก เชื่อว่าปริมาณความสมบูรณ์ยังมีน้อย และยังไม่พบต้นกำเนิดเดิมของแร่ทองคำในบริเวณนี้เลย